

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"
ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

27 жовтня 2023 року

м. Мукачєво

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 23 листопада 2023 р.)*

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, ректорка Мукачівського державного університету (**голова**);

Моргун А. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, деканеса гуманітарного факультету Мукачівського державного університету;

Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету;

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету;

Мовчан К. М. – старша викладачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, директорка наукової бібліотеки Мукачівського державного університету;

Постельжук О. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія.

Тези доповідей представлені в авторській редакції.

Відповідальність за якість публікацій, достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори.

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика : збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Мукачево, 27 жовтня 2023 р. – Мукачево : Мукачівський державний університет, 2023. – 122 с.

Збірник містить тези доповідей III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика», які висвітлюють сучасні тенденції та стратегії розвитку бібліопсихології, бібліопедагогіки, бібліотерапії, бібліографістики в освіті; проблеми та перспективи застосування бібліопсихології, бібліопедагогіки, бібліотерапії, бібліографістики в бібліотечній справі, педагогіці, психології та освіті.

Видання призначене для науковців, викладачів, здобувачів освіти, бібліотекарів, педагогів, психологів та інших практичних фахівців.

Він відволікався, щоб не втратити рівновагу. Військовий закликав всіх українців не втрачати дух і вірити, що все буде добре. І ми повинні брати з таких відважних людей приклад.

Під час воєнного стану центрами поширення книг залишаються бібліотеки, які дозволяють відвідувачам і читати, і заводити нові знайомства, забезпечуючи великий простір суспільної підтримки, який намагається лікувати книгою, а також знімати психологічний стрес. Бібліотеки готують та публікують на своїх вебсайтах списки рекомендованої літератури, надають доступ до безкоштовних різножанрових книг, проводять буккросинги, дарують джерело знань всім охочим. Керівники бібліотек останнім часом часто організовують зустрічі із психологами, лікарями та іншими фахівцями з різних галузей людської діяльності, щоб забезпечити душевний спокій громадян.

Отже, нині, в умовах воєнного стану, значно зростає роль книги. Адже читання книги – це зняття стресу, віддих, відволікання від подій, позитивне проведення часу, заспокоєння душі.

Список використаних джерел

1. Найцікавіші вислови, афоризми та цитати про книги // *Твій світ* : онлайн журнал для жінок. URL : <https://www.tviysvit.com.ua/naitsikavishi-vyslovy-aforyzmy-ta-tsytaty-pro-knyhy/amp/>
2. Цюра М. А. Роль бібліотерапії в соціально-психологічній адаптації дітей та підлітків у нових умовах. *Інтегровані комунікації*. 2017. Вип. 4. С. 58–64.
3. Бібліотерапія. *Українська бібліотечна енциклопедія*: вебсайт. URL : <http://ube.nlu.org.ua/article/Бібліотерапія>.
4. Аксьонова Н. Бібліотерапія як напрям діяльності бібліотек в умовах російсько-української війни. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2022. Вип. 64. С. 107–119.

УДК [028.02-042.3:159.9.016.1]:159.9:023.4(043.2)

ГОЛОВЧУК О. В.

Мукачівський державний університет,
м. Мукачеве

МАГІЧНИЙ ВПЛИВ КНИГИ І СЛОВА НА ДУШУ – МІСІЯ БІБЛІОПСИХОЛОГА

Саме поняття «бібліологічна психологія» з грецької мови перекладається як βιβλίον (biblíon) – «книга», λόγος (logos) – слово, вчення; ψυχή (psyché) – душа [1]. З цього визначаємо мету діяльності бібліотекарів й, власне, усього бібліотечного середовища – допомогти читачеві зцілюватись книгою. Лікувати душу, а значить, і тіло. Сьогодення дає суспільству унікальні інформаційні можливості, проте, реальність змушує людину якомога рідше спілкуватися з книгами. Задоволення інформаційних потреб здійснюється з допомогою цифрових носіїв, які здатні чітко відповісти на конкретне питання з мінімумом часових витрат.

Проте, найвища задача бібліотекаря у наша час – нагадати заклопотаному людству ХХІ століття, що книжка – це далеко не лише задоволення інформаційних потреб. Магія впливу книжки на душу, а отже, всю життєву реальність людини проявляється значним енергетичним наповненням. Тут

нагадуємо термін «бібліотерапія», що вивчає психотерапевтичний потенціал друкованого слова [2]. Читання – це древній і один з найбільш дієвих шляхів збереження цілісності особистості. І головною причиною цього явища є необхідний при читанні стан усвідомленості.

Що ж таке усвідомленість і як вона може впливати на наше життя? «Усвідомленість», «присутність» або «саті» (переклад з давньої мови буддистських текстів палі) – означає бути пробудженими: обізнаними, уважними й пильними щодо того, що насправді відбувається конкретної миті. «Щодня ми здійснюємо тисячі вдихів: чи усвідомлюємо хоча б один з них? Чи знаємо, що маємо голову? Мабуть, ні, якщо тільки вона не болить, – дивує нас риторичними запитаннями Стівен Фалдер, автор підручника з духовного розвитку особистості «П'ять сил. Путівник зі здійснення мрії». – Ми живемо паралельно до свого життя, але насправді не в ньому. Як сказав Джон Леннон, життя – це те, що відбувається з вами, поки ви зайняті складанням інших планів» [3, с. 138].

Про важливість усвідомленості для повноцінного життя людини свідчить статистика соціології кризових станів. Аналіз проблеми особистісних ресурсів стресоподолання вказує, що на сьогодні найбільш вивчені два види опрацювання особистістю негативних переживань, а саме: психологічний захист і копінг-стратегії (або стрес-долаюча поведінка) [4]. В обох випадках панацеєю називають саме стан усвідомленості. Адже передумовою стресу у більшості випадків є падіння в необізнаність – явище протилежне усвідомленості. Це стан, коли нашу увагу цілковито поглинають ті справи, що ми маємо зробити, й проблеми, про які нам потрібно подбати. І тоді наше життя немов би стискається. Ми думаємо і «присвячуємо себе лише результатам і цілям. Це забуття, вимкнення» [3, с. 141]. В таких ситуаціях ми впадаємо в необізнаність – ми не радіємо тому, що у нас є, і тим людям, які поруч з нами. Тобто відчуття щастя й задоволеності, радісні емоції губляться.

Навіщо ж тоді наші цілі? Навіщо матеріальні статки й кар'єрні здобутки, якщо людина не є щасливою?!.. Ми маємо розуміти, що «важливі справи» є лише засобами, а не метою. Маємо «не забувати бути присутніми в своєму житті», а не цілковито віддаватися поточному стресовому моменту. Справа, навіть, не у кількості вільного часу, який у нас є, але в усвідомленому використанні кожної хвилини. Іншими словами – можна цілий день пробути поруч своєї дитини й увесь час думати про труднощі на роботі. В таких випадках діти гостро відчують, що ми насправді не з ними. А можна присвятити грі лише пів години, але наша реальна присутність і зацікавленість зроблять цей час незабутнім.

Зосередженість на своїх радостях, цінностях, близьких людях й щоденних звичках, серед яких, звісно, лідируюча позиція належить читанню добрих книг – це пріоритет життя, шлях до свободи, якими б зайнятими ми не були.

Пишаюся можливістю спілкування зі старшокурсниками гуманітарного факультету Мукачівського державного університету, які обрали в якості майбутнього фаху інформаційну та бібліотечну справу. Читаючи, яскраві,

вдумливі, усвідомлені. Хочеться навести кілька цитат з їхніх тематичних есе про книжки, які справили особливе, магічне враження:

«З твору «Помаранчева дівчинка», – поділилась думками Софія Гасуляк, студентка 4 курсу, – запам'ятався уривок, де Ян Улав поставив своєму синові одне важливе питання: Що би він обрав, якщо б перед ним постав вибір ще перед самим життям – жити, наперед знаючи що смерть все одно коли-небудь прийде за ним; чи відмовитися від цієї авантюрної гри «взьми-віддай»? І через кількахвилинне міркування, його син відповів: «Я вибираю Життя. Я вибираю крихту Добра, яке мені визначено долею. Хтозна, може існує й Вище Добро. Хтозна, може увесь світ обіймає Господь Бог». Отже, Георг вибирає життя. А, значить, життя Яна Улава теж було не даремним. Не довгим, але не даремним. Бо, може, це і є важливим. Не розмір, а якість. Так, ми є пилінками в безмежному космосі. Не потрібно хвилюватися щодо волі Всевишнього. І саме тому для нас має бути важлива кожна швидкоплинна хвилина. Необхідно цінувати кожен мить, яку ми отримуємо».

«Книгою, яка найбільше вплинула на мене, мою душу та особистість, – зазначає Марк Бузаші, студент 4 курсу – є «Сто років самотності» Гарсія Маркеса. Книга розказує про селище Макондо протягом ста років його розвитку та сім'ї Буендіа, які впродовж багатьох поколінь спостерігають розквіт та занепад своєї домівки. Кожен родич Буендіа чимось відрізняється від інших. У кожного своя унікальна доля. Хтось отримав любов, на яку ніколи не сподівався, хтось став полковником, хтось став самотнім. Проживання разом з ними їхніх доль допомагає знайти себе в цьому житті. Я почав по-іншому сприймати світ після прочитання «Ста років самотності», а точка зору, напевно, залежить від стану душі. Ця книга п'ять років тому відкрила мені очі на важливі аспекти життя – любов, пошук самого себе, циклічність життя, на те, як сприймати свої позитивні та негативні сторони. При цьому, в книзі є магія, або те, що могли б назвати магією жителі Макондо, що дивувалися навіть звичайному магніту на початку книги. Це і хрести із золи на чолах дітей полковника Ауреліано, які не змілися аж до самої їх смерті; і прокляття безсонницею і амнезією, яке охопило жителів селища. Магія в реалістичних творах завжди дарує мені почуття романтики й дитячої зацікавленості світом».

Додам лише, що це творче завдання студенти виконували на практичному занятті, без попередньої підготовки, експромтом, що є особливо переконливим.

Список використаних джерел

1. Бібліопсихологія. ВУЕ. Велика українська енциклопедія. URL : <https://vue.gov.ua>.
2. Демчук Н. Синкретична природа теорії бібліопедагогіки та бібліопсихології (компаративістична студія книгознавчих парадигм Д. Балики та М. Рубакіна). *Вісник Львівського університету. Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології*. 2008. Вип. 3. С. 164–179
3. Фалдер С. П'ять сил. Путівник зі здійснення мрії / Стівен Фалдер: перекл. з англ. Я. Лебеденка. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2021. 320 с.
4. Зливков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. Київ : Педагогічна думка, 2016. 219 с.

ЗМІСТ

Абельчакова Н. І. ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ В ПРОЦЕСІ БІБЛІОТЕЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	5
Березюк І. В. «ЖИВИ УКРАЇНСЬКОЮ» ЯК НАВЧАЛЬНО-ЛІТЕРАТУРНА ПЛАТФОРМА БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ	7
Білак О. Я., Прокопович Л. С. КНИЖКОВА ВИСТАВКА – ВІЗИТНА КАРТКА БІБЛІОТЕКИ	9
Веремчук О. В., Бузаші М. БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ЛІКУВАННЯ КНИГОЮ У ПРАКТИЦІ РОБОТИ БІБЛІОТЕК	11
Вовк Ю. М. ПОДОЛАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ БАР'ЄРІВ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ЗАНЯТТЯХ СТУДІЇ “HAPPY ENGLISH WITH LUCKY AND CURSAKE”	13
Войцеховська М. В. КРАСЗНАВЧИЙ КВЕСТ В TELEGRAM ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА МАСОВОЇ РОБОТИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ	15
Гарапко В. І., Смужаниця Д. І. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ	17
Гасуляк С. Р., Веремчук О. В. КНИГА ТА ЇЇ РОЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	18
Головчук О. В. МАГІЧНИЙ ВПЛИВ КНИГИ І СЛОВА НА ДУШУ – МІСІЯ БІБЛІОПСИХОЛОГА	20
Гольча А. М., Головчук О. В. КНИГА ЯК ОСЕРЕДОК ЗНАХОДЖЕННЯ ІСТИНИ І СУТІ ЖИТТЯ	23
Гоч К. Г., Крет О. В. ПРОМОЦІЯ КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА КРАЮ НА ПРИКЛАДІ ПРОЄКТІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОУНБ	24
Гусак О.-Е., Мовчан К. М. РОЛЬ ДОКУМЕНТНИХ РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ ДОКУМЕНТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В БІБЛІОТЕКАХ	27
Даниленко М. П. БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	28
Добоні А. А., Лалак Н. В. ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	30
Заблоцька В. В. ВИКЛИКИ ЧАСУ: БІБЛІОТЕКА ТА ВОЛОНТЕРСТВО	32

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>